

VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM

PGS. TS. TRẦN CAO SƠN

MÔI TRƯỜNG XÃ HỘI NỀN KINH TẾ TRI THỨC

Những nguyên lý cơ bản

[Sách chuyên khảo - chuyên ngành Xã hội học tri thức]

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRUNG TÂM THÔNG TIN THƯ VIỆN

W. DL/3424

NHÀ XUẤT BẢN KHOA HỌC XÃ HỘI
Hà Nội - 2004

MỤC LỤC

	Trang
<i>Lời giới thiệu</i>	5
<i>Lời tác giả</i>	7
Phần thứ nhất	
MÔI TRƯỜNG KINH TẾ TRI THỨC - NHỮNG NGUYÊN LÝ CƠ BẢN	9
A. Kinh tế tri thức: Khái niệm và bản chất	11
I. Khái niệm	11
1. Tên gọi	11
2. Những khái niệm cơ bản	13
II. Bản chất và nội dung nền kinh tế tri thức	17
1. Những dấu hiệu thay đổi về kinh tế trong nền kinh tế tri thức	17
2. Các định hướng chính sách phát triển kinh tế tri thức chủ yếu	27
B. Môi trường xã hội nền kinh tế tri thức: những nguyên lý cơ bản	34
I. Kinh tế tri thức và môi trường xã hội	34
II. Cạnh tranh và đổi mới	36
III. Kinh tế tri thức: hình thái kinh tế trong xã hội tri thức	42
IV. Xã hội nền kinh tế tri thức: xã hội nhân tài, tri thức trở thành nhân tố then chốt của sự phát triển	45

V. Nền kinh tế tri thức: nền kinh tế chủ yếu dựa vào tri thức	47
VI. Kinh tế tri thức và sự chuyển đổi chuẩn thức xã hội	51
VII. Kinh tế tri thức: một nền kinh tế tổng hợp	53
VIII. Kinh tế tri thức: Mở rộng khoảng cách thu nhập và sự "Bất bình đẳng" hợp quy luật	56
IX. Kinh tế tri thức và sứ mệnh của giai cấp công nhân	58
C. Những bài học tham khảo	65
I. Nhật Bản	65
II. Hàn Quốc	68
III. Trung Quốc	75

Phần thứ hai

TAO LẬP MÔI TRƯỜNG	
NỀN KINH TẾ TRI THỨC VIỆT NAM	87

A. Việt Nam trong bối cảnh nền kinh tế tri thức	89
I. Căn cứ chung	89
II. Những đồng thuận cơ bản	98
B. Tạo lập môi trường cho nền kinh tế tri thức Việt Nam	101
I. Yêu cầu khách quan	101
1. Mục tiêu	101
2. Xây dựng môi trường xã hội	103

II. Những đặc điểm môi trường xã hội Việt Nam trong lịch sử	109
1. Nông nghiệp và làng xã	109
2. Văn hoá Bảo tồn và phát triển	127
3. Những chuyển biến của môi trường xã hội Việt Nam trong quá trình phát triển	136
4. Đô thị hóa và vị thế của nó trong công nghiệp hóa, hiện đại hóa và nền kinh tế tri thức	151
III. Việt Nam phải làm gì để bước vào kinh tế tri thức	164
1. Công nghiệp hoá, hiện đại hoá trên quy phạm của nền kinh tế tri thức	164
2. Các động lực thúc đẩy sự phát triển kinh tế tri thức	166
3. Thực trạng nền kinh tế Việt Nam và các kiến nghị về chính sách đột phá	171
4. Những chuyển biến cơ bản nhất trong hơn mười năm qua	177
IV. Nghiên cứu môi trường xã hội nền kinh tế tri thức - những vấn đề đặt ra	192
1. Ý nghĩa của vấn đề	192
2. Đối tượng nghiên cứu	203
3. Những định hướng nghiên cứu cơ bản	206
Tài liệu tham khảo	211